

PERSONALEKONTORET

FOLKETINGET

Notat om førtidsfolketingspension

7. marts 2017

Ref. 17-000235-1

Birgit Weng

Jf. bekendtgørelse af lov om valg til Folketingets af 10. april 2014, § 110, stk. 1, 3. pkt. kan et fhv. folketingsmedlem, der ikke har opnået den gældende pensionsalder, i ganske særlige tilfælde, hvor den pågældendes helbreds-mæssige, økonomiske eller sociale forhold taler derfor, bevilges førtidsfolke-tingspension. Beslutningen om førtidsfolketingspension, hvis størrelse fast-sættes i det enkelte tilfælde, træffes af Præsidiet.

Med lovændring nr. 589 af 18. juni 2012 blev der indført mulighed for, at Fol-кетинgets formand kan indhente en udtalelse fra Helbredsnet om tidligere medlemmers tab af erhvervsevne på grund af helbreds-mæssige forhold. Det følger imidlertid også af bestemmelsens ordlyd, at der er tale om en mulighed, som Præsidiet kan udlade at benytte.

Der foreligger ikke andre retningslinjer end de nævnte, og der har således været tale om en relativt fri beføjelse for Præsidiet til at træffe konkrete afgø-relser, idet der dog kun kan dispenseres fra alderskravet men ikke fra med-lemsanciennitet. Der er således ikke mulighed for at tillægge ekstra med-lemsanciennitet, hvilket eksempelvis blev meddelt et fhv. medlem, der i 2001 søgte herom.

- I forbindelse med Præsidiets behandling af den senest forelagte an-søgning om førtidsfolketingspension fandt flere medlemmer det uhen-sigtsmæssigt, at Præsidiet er tillagt et meget vidt skøn i forhold til at træffe beslutninger om tildeling af førtidsfolketingspension. Det blev derfor besluttet, at der ved en kommende revision valgloven skulle overvejes mere konkrete regler og retningslinjer, så Præsidiet blev overladt mindst muligt skøn ved afgørelser om tildeling af førtidsfolke-tingspension. Der er derfor i det aktuelle lovforslag en hjemmel til ud-stedelse af bekendtgørelse med sådanne mere konkrete regler, og Administrationen vil snarest forelægge Præsidiet et udkast til regler herom.

Praksis

Der har i de sidste ca. 15 år været behandlet 7 ansøgninger i Præsidiet, hvor der i forbindelse med behandlingen af ansøgningerne har været opstillet rela-

tivt strenge krav for at bevilge en førtidsfolketingspension, herunder at ansøgerens:

- 1) indtægt ikke må overstige den højeste arbejdsløshedsunderstøttelse
- 2) medlemsanciennitet er forholdsvis lang
- 3) alder er forholdsvis høj (nær 60 år)
- 4) helbredsmæssige og sociale forhold i øvrigt taler for en førtidspensionering

Ud af de 7 ansøgninger blev der bevilget førtidsfolketingspension til 5 ansøgere. For 4 af de 5 ansøgere var der tale om et nedsat pensionsbeløb i forhold til den optjente pensionsalder. De 5 ansøgere havde alle en forholdsvis høj alder og helbredsmæssige begrundelser for ansøgningen, herunder var der i to tilfælde bevilget social førtidspension af de pågældendes bopælskommuner.

Tjenestemand- og folketingspension

Pensionsberegning for tjenestemand- og folketingspension:

- Pensionen fastsættes som udgangspunkt som en procentdel af den pensionsgivende løn på det pågældende skalatrin. For folketingsmedlemmer er det lønnen på skalatrin 51.
- Der ydes tillæg til pensionister under folkepensionsalderen – et 'under folkepensionsaldertillæg'.
- Tillægget er ens for alle skalatrin og afhængig af pensionsalderen.
- Tillægget falder bort, når den alder opnås, hvor der kan søges folkepension.

Finansministeriet er i forlængelse af samråd i UFO den 28. februar 2017 blevet bedt om en beskrivelse af baggrunden for 'under folkepensionsaldertillægget' og herunder en redegørelse for, om der kan forekomme tilfælde, hvor dette tillæg fører til, at der opnås en samlet økonomisk fordel ved at gå tidligere på pension.

Tjenestemænd har tre muligheder for blive pensioneret:

- Ved opnåelse af folkepensionsalder.
- Før folkepensionsalderen, dog tidligst fra vedkommendes pensionsudbetalingsalder (jf. pensionsbeskatningslovens § 1 a). Pensionsudbetalingsalderen er 5 år før folkepensionsalderen. Hvis en tjenestemand søger sin afsked på grund af alder før folkepensionsalderen, nedsættes pensionen med et førtidspensionsfradrag. Førtidspensionsfradraget udgør en procentandel på mellem 1 og 17 % afhængig af, hvor tæt på pensionsudbetalingstidspunktet tjenestemanden vælger at få førtidspensionen udbetalt.
- Afsked på grund af sygdom efter forelæggelse af helbredssag for Helbredsnevnet. Helbredsnevnet foretager en lægefaglig vurdering

af den pågældende tjenestemand's tjenstdygtighed. Dette kaldes også "svagelighedspension".

Med de to foreliggende lovforslag indføres en mulighed for ministre og folketingsmedlemmer, som svarer til mulighed nr. 2 ovenfor – det vil sige en mulighed for at få pension udbetalt før det "normale" pensioneringstidspunkt, men til gengæld få en mindre pension, idet der foretages et såkaldt førtidspensionsfradrag. Denne mulighed er uafhængig af den pågældendes helbredstilstand m.v. og således principielt forskellig fra "svagelighedspension".

Der vil således fremadrettet og parallelt med tjenestemandssystemet ligeledes være tre muligheder for pensionering for forhenværende folketingsmedlemmer:

- Ved opnåelse af folkepensionsalder
- Før folkepensionsalderen, dog tidligst fra vedkommendes pensionsudbetalingsalder (jf. pensionsbeskatningslovens § 1 a). Pensionsudbetalingsalderen er 5 år før folkepensionsalderen. Hvis et forhenværende folketingsmedlem vælger at få folketingspensionen udbetalt før folkepensionsalderen, nedsættes pensionen med et førtidspensionsfradrag. Førtidspensionsfradraget udgør en procentandel på mellem 1 og 17 % afhængig af, hvor tæt på pensionsudbetalingstidspunktet det fhv. medlem vælger at få førtidspensionen udbetalt.
- I ganske særlige tilfælde, hvor det forhenværende folketingsmedlems helbredsmæssige, økonomiske eller sociale forhold i øvrigt taler for det, kan der ved beslutning af Folketingets Præsidium bevilges det forhenværende medlem, der ikke har nået folkepensionsalderen, en pension, hvis størrelse fastsættes i det enkelte tilfælde.

Mulighed nr. 3 for forhenværende folketingsmedlemmer udgør således en forskel i forhold til tjenestemænd, idet forhenværende folketingsmedlemmer udover helbredsmæssige forhold også kan søge om en førtidspension med baggrund i økonomiske eller sociale forhold. For tjenestemænd er der kun mulighed for at opnå en svagelighedspension med baggrund i helbredsmæssige forhold.